

mgr inż. AGNIESZKA STEFKO

Centralny Instytut Ochrony Pracy
– Państwowy Instytut Badawczy

Kontakt: agste@ciop.lodz.pl

Kategoryzacja środków ochrony indywidualnej na podstawie dyrektywy 89/686/EWG – na przykładzie rękawic i obuwia

Fot. iMarkim/Bigstockphoto

Pravidłowe zaklasyfikowanie środków ochrony indywidualnej do jednej z trzech kategorii skutkuje wyborem odpowiedniej procedury postępowania podczas oceny zgodności tych wyrobów z zasadniczymi wymaganiami bezpieczeństwa i zdrowia zawartymi w dyrektywie 89/686/EWG przed wprowadzeniem wyrobu do obrotu na rynek UE. Punktem wyjścia do kategoryzacji środków jest ich przeznaczenie, a tym samym zakres właściwości ochronnych, określony przez producenta. Podstawowym dokumentem, który zawiera informacje na temat kategoryzacji środków ochrony indywidualnej jest wspomniana dyrektywa. Komisja Europejska opracowuje również dokumenty będące wytycznymi do kategoryzacji, które zawierają przykłady kategorii różnych grup środków ochrony indywidualnej, ułatwiając producentom prawidłowy proces klasyfikacji. W artykule zostały omówione zasady kategoryzacji środków ochrony indywidualnej na przykładzie rękawic i obuwia, wskazano źródła informacji na temat kategoryzacji oraz podano przykłady rękawic i obuwia zaliczanych do każdej z trzech kategorii środków ochrony indywidualnej.

Słowa kluczowe: kategoryzacja, środki ochrony indywidualnej, rękawice ochronne, obuwie o właściwościach ochronnych, dyrektywa 89/686/EWG

Classifying personal protective equipment on the basis of Directive 89/686/EEC – protective gloves and footwear

Before personal protective equipment (PPE) is placed on the EU market it must undergo a relevant procedure of conformity assessment in relation to essential health and safety requirements listed in Directive 89/686/EEC. The procedure depends on the category of PPE, to which the product has been classified. The product's intended use and its protective properties declared by the manufacturer are the starting point in classifying PPE. Directive 89/686/EEC is the basic document in this matter. The European Commission also develops documents with guidelines for classifying different types of PPE, which facilitate the process for manufacturers. This paper describes the principles of classification using protective gloves and footwear as an example. It also indicates sources of information on classification and presents examples of gloves and footwear in three categories.

Keywords: classification, personal protective equipment (PPE), protective gloves, protective footwear, Directive 89/686/EEC

Wstęp

Zagadnienia związane z kategoryzacją środków ochrony indywidualnej (ŚOI) wciąż budzą wiele wątpliwości zarówno ze strony użytkowników, jak i producentów. Jednocześnie zaklasyfikowanie środka ochrony indywidualnej do odpowiedniej kategorii oznacza dla producenta wyrobu konkretne konsekwencje. W zależności od kategorii, do której są zaliczone ŚOI producent wybiera odpowiednią procedurę oceny zgodności wyrobu z zasadniczymi wymaganiami bezpieczeństwa i zdrowia zawartymi w dyrektywie 89/686/EWG. Dlatego tak istotne jest prawidłowe zaklasyfikowanie środków ochrony indywidualnej do jednej z trzech kategorii i zastosowanie odpowiedniej procedury postępowania przed wprowadzeniem ŚOI na rynek Unii Europejskiej zgodnie z obowiązującymi przepisami. Celem artykułu jest przybliżenie zagadnień związanych z kategoryzacją ŚOI na podstawie dyrektywy 89/686/EWG, na przykładzie rękawic ochronnych i obuwia.

Podstawowe informacje dotyczące oceny zgodności

Do obrotu na obszarze UE mogą być wprowadzane tylko te ŚOI, które są zgodne z tytułową dyrektywą w sprawie ujednoczenia przepisów prawnych państw członkowskich UE w zakresie środków ochrony indywidualnej (wraz z późniejszymi zmianami), [1]. W tym akcie prawnym (oraz transponującym go do prawa polskiego rozporządzeniu Ministra Gospodarki z 21 grudnia 2005 r.) określone zostały procedury oceny zgodności z zasadniczymi wymaganiami, które powinien przeprowadzić producent wyrobów przed ich wprowadzeniem do obrotu na rynek unijny [2]. Procedury te są różne w zależności od tego, do której kategorii środków ochrony indy-

widualnej (w zgodzie z dyrektywą 89/686/EWG) producent zakwalifikował swój wyrób [1]. Należy podkreślić, że prawidłowe zaklasyfikowanie danego środka ochrony indywidualnej do odpowiedniej kategorii jest obowiązkiem producenta wyrobu.

W przypadku ŚOI o prostej konstrukcji, chroniących przed minimalnymi zagrożeniami (tzw. kategoria I¹), producent lub jego upoważniony przedstawiciel, przed wprowadzeniem do obrotu określonego środka ochrony indywidualnej kompletuje odpowiednią dokumentację, w celu jej przedstawienia na żądanie właściwych władz [1, 2]. W przypadku ŚOI o złożonej konstrukcji, chroniących przed bardzo poważnymi zagrożeniami dla zdrowia i/lub życia (kategoria III) oraz pozostałych środków, niezaklasyfikowanych do żadnej z wcześniej wymienionych kategorii (kategoria II), producent lub jego upoważniony przedstawiciel, przed rozpoczęciem seryjnej produkcji wyrobów powinien przedstawić egzemplarz wyrobu do oceny typu WE w wybranej przez siebie, uprawnionej do tego celu jednostce notyfikowanej UE. Dodatkowo, w przypadku środków ochrony indywidualnej zaliczanych do kategorii III, prowadzona jest kontrola jakości wyrobu finalnego lub kontrola jakości produkcji przez monitorowanie, również przez wskazaną przez producenta jednostkę notyfikowaną [1, 2, 3].

W celu ujednoczenia sposobu realizacji procedur oceny zgodności we wszystkich krajach UE, w tym również ujednoczenia podejścia do kategoryzacji ŚOI, Komisja Europejska podejmuje działania, aby zapewnić współpracę pomiędzy poszczególnymi jednostkami i organizacjami, zaangażowanymi w proces oceny zgodności środków ochrony indywidualnej. Przykładem tych działań jest m.in. koordynacja prac jednostek notyfikowanych, zaangażowanych w proces oceny typu WE poszczególnych grup ŚOI. Jest to realizowane w ramach tzw. grup pionowych (ang. Vertical Groups), które zajmują się interpretacją wymagań zawartych w normach zharmonizowanych, odnoszących się do poszczególnych rodzajów wyrobów, dyskutują o zagadnieniach dotyczących metodyki badań oraz kategoryzacji ŚOI. W wyniku tych dyskusji powstają rekomendacje w formie dokumentów *Recommendation for Use*, które są następnie zatwierdzane przez inne organy KE (Komitet Horyzontalny Jednostek Notyfikowanych – Horizontal Committee oraz Grupę Ekspertów ds. ŚOI – PPE Experts Working Group). Komitet Horyzontalny opracowuje również rekomendacje dotyczące interpretacji oceny zgodności (w tej samej formie: *Recommendation for Use*).

Gdzie szukać informacji na temat kategoryzacji środków ochrony indywidualnej?

Podstawowe informacje na temat kategoryzacji ŚOI znajdują się w samej dyrektywie, jednak, jak pokazuje praktyka, w wielu przypadkach producentom trudno jest na tej podstawie zakwalifikować prawidłowo swój wyrób do odpowiedniej kategorii. Poza tym, w ciągu wielu lat od momentu wdrożenia dyrektywy opracowano wiele nowych produktów, które nie mieszczą się wprost w definicjach podanych w tym dokumencie. Stąd częste pytania, głównie ze strony producentów ŚOI, ale także ich użytkowników, o właściwą interpretację przynależności danego wyrobu do konkretnej kategorii.

Zarówno w samej dyrektywie 89/686/EWG, jak i w przywołanym wcześniej rozporządzeniu, nie jest stosowany termin „kategoria” czy „kategoryzacja” środków ochrony indywidualnej. W rozdziale dotyczącym procedur oceny zgodności w dyrektywie/rozporządzeniu jest mowa o dwóch grupach:

- ŚOI o prostej konstrukcji – mających zastosowanie do minimalnych zagrożeń, których skutki w przypadku stopniowego narastania mogą być łatwo i we właściwym czasie zidentyfikowane

- ŚOI o złożonej konstrukcji – przeznaczonych do ochrony przed zagrożeniami życia lub zagrożeniami, które mogą powodować poważne i nieodwracalne uszkodzenia ciała lub zmiany chorobowe, a których bezpośrednich skutków działania użytkownik nie jest w stanie sam zidentyfikować w odpowiednim czasie [1].

W powszechnej praktyce przyjęły się jednak terminy: kategoria I, II i III i są one powszechnie stosowane przez wszystkie podmioty i instytucje zaangażowane w ocenę zgodności i wprowadzanie ŚOI do obrotu na rynku UE.

Pierwszą z opisanych grup środków ochrony indywidualnej (o prostej konstrukcji), nazywa się powszechnie kategorią I, a środki o złożonej konstrukcji – kategorią III. Przyjęło się również, że środki ochrony indywidualnej niezaklasyfikowane do żadnej z nich należą do kategorii II, nazywanej też niekiedy „kategorią pośrednią”. Warto dodać w tym miejscu, że o wyrobach, które zostały wyłączone z zakresu dyrektywy 89/686/EWG mówi się niekiedy, że należą do tzw. kategorii 0 [3,4].

Komisja Europejska, chcąc ułatwić producentom klasyfikowanie ŚOI do odpowiedniej kategorii, opracowała przewodnik dotyczący interpretacji postanowień dyrektywy 89/686/EWG² [4], w którym zawarto również wytyczne dotyczące kategoryzacji środków ochrony indywidualnej z uwzględnieniem różnych grup (np. odzież ochronna, środki ochrony rąk, środki ochrony nóg i stóp).

Kolejnym źródłem informacji w tym obszarze są wspomniane już *Recommendation for Use*, dostępne na stronach internetowych Komisji Europejskiej³. Powstają one w wyniku dyskusji na spotkaniach grup pionowych jednostek notyfikowanych w UE z zakresu poszczególnych grup ŚOI, jak również na spotkaniach Komitetu Horyzontalnego UE.

Producent wyrobu powinien dokonać zakwalifikowania produkowanego przez siebie środka ochrony indywidualnej do danej kategorii na podstawie ustalonego przeznaczenia i funkcji wyrobu, a tym samym jego właściwości ochronnych względem występujących zagrożeń. W dalszej części artykułu podano przykład takiej kwalifikacji w odniesieniu do rękawic i obuwia ochronnego.

Przykłady rękawic i obuwia kwalifikowanych do kategorii I

Zgodnie z zapisami w dyrektywie/rozporządzeniu [1, 2] oraz wytycznymi KE [4], do kategorii I środków ochrony indywidualnej, czyli środków o prostej konstrukcji, należą rękawice przeznaczone do ochrony przed:

- działaniem czynników mechanicznych o skutkach powierzchniowych (tzw. rękawice ogrodnicze oraz rękawice sportowe włączając rękawice bokserskie treningowe (ang. *bag gloves*)

- środkami czyszczącymi o słabym działaniu i łatwo odwracalnych skutkach działania (tzw. rękawice gospodarcze do zmywania naczyń, czyszczenia itp. stosowane do użytku zawodowego)

- oparzeniem w wyniku kontaktu z gorącymi przedmiotami o temperaturze do 50 °C

- czynnikami atmosferycznymi, z wyłączeniem czynników wyjątkowych i ekstremalnych

- słabymi uderzeniami i drganiem, niemającymi wpływu na istotne dla życia obszary ciała i o skutkach niepowodujących nieodwracalnych uszkodzeń ciała.

Mimo że rękawice bokserskie treningowe zaliczane są do środków ochrony indywidualnej kategorii I, zgodnie z ustaleniami przyjętymi w Komisji Europejskiej, to rękawice bokserskie przeznaczone do walk (ang. *boxing gloves*) zostały wyłączone z zakresu dyrektywy 89/686/EWG i tym samym nie są traktowane jako środki ochrony indywidualnej. Takie podejście znajduje swoje uzasadnienie w przeznaczeniu i funkcji wyrobu, o którym była już mowa wcześniej, a które rzutują na klasyfikację wyrobu do określonej kategorii ŚOI. Rękawice bokserskie treningowe mają za zadanie chronić ich użytkownika przed zagrożeniami mechanicznymi, które mogą wystąpić podczas treningu, przy kontakcie za-

¹ O kategoriach więcej w dalszej części artykułu.

² Dostęp: http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/mechanical/files/ppe/ppe_guidelines_en.pdf

³ Dostęp: http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/mechanical/files/ppe/ppe_horizontal_rfu_en.pdf
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/mechanical/files/ppe/ppe-vertical-rfu-5_en.pdf

Fot. Ocus Focus/Bigstockphoto

Fot. Geribody/Bigstockphoto

Fot. Przykłady zastosowania rękawic bokserskich: a) rękawice bokserskie do walk, niezaliczane do ŚOI; b) rękawice bokserskie treningowe – ŚOI
 Photo. Sample use of gloves: a) boxing gloves, which are not personal protective equipment; b) bag gloves, which are personal protective equipment

wodnika z workiem bokserskim treningowym. Pełnią one zatem funkcje ochronne wobec użytkownika, będąc tym samym ŚOI. Z kolei rękawice bokserskie do walk są stosowane w celu ochrony przed urazami już nie ich użytkownika, tylko jego przeciwnika, i tym samym nie są traktowane jako ŚOI (fot. a i b).

Również rękawice sportowe, zaprojektowane i wykonane w celu zapewnienia komfortu użytkownika, np. zawierające elementy absorbujące energię lub zapewniające dobry chwyt, nie są traktowane jako ŚOI. Zgodnie z wytycznymi przewodnika KE rękawice dla motocyklistów do użytku prywatnego, przeznaczone tylko do ochrony przed czynnikami atmosferycznymi, są wyłączone z zakresu dyrektywy 89/686/EWG [4]. Jednak takie same rękawice oraz obuwie dla motocyklistów, wykorzystywane do użytku zawodowego, są już traktowane jako środki ochrony indywidualnej kategorii I [4]. Z kolei rękawice i obuwie dla motocyklistów zapewniające jeszcze dodatkową ochronę są zaliczane do kategorii II, co opisano dalej.

Przykładem obuwia zaliczanego do kategorii I ŚOI, zgodnie ze wspomnianym przewodnikiem, może być obuwie sportowe przeznaczone jedynie do ochrony przed słabymi uderzeniami i drganiami, które nie mają wpływu na istotne dla życia obszary ciała i o skutkach niepowodujących jego nieodwracalnych uszkodzeń.

Kolejnym przykładem są środki zaprojektowane do ochrony stóp i/lub nóg przed działaniem czynników atmosferycznych (z wyłączeniem czynników wyjątkowych i ekstremalnych) do użytku zawodowego. Obuwie przeznaczone do ochrony przed tymi czynnikami, ale wykorzystywane prywatnie, nie jest zaliczane w dyrektywie do środków ochrony indywidualnej; podobnie jak obuwie, w szczególności sportowe, zawierające w swojej konstrukcji elementy zapewniające absorpcję energii podczas chodzenia, biegania itp. lub dobrą stabilność lub przyczepność. W myśl wytycznych zawartych w przewodniku, wspomniane elementy zastosowane w konstrukcji obuwia mają za zadanie poprawić komfort jego użytkowania. Stąd, obuwie spełniające

te funkcje, ale jednocześnie niezapewniająca żadnej ochrony, nie jest traktowane jako ŚOI (np. obuwie wyposażone w kolce – do gry w piłkę nożną i do biegania), [4, 5].

Przykłady rękawic i obuwia należących do kategorii II

Wśród rękawic ochronnych i obuwia o właściwościach ochronnych, kwalifikowanych do kategorii II można wymienić:

- rękawice i obuwie spawalnicze [6]
- rękawice i obuwie chroniące przed przecięciem ręczną pilarką łańcuchową
- rękawice chroniące przed zagrożeniami mechanicznymi, w tym ułtuciami i przecięciami nożami ręcznymi, przecięciami nożami z napędem
- rękawice i obuwie dla motocyklistów (zapewniające dodatkową ochronę np. przed uderzeniami, obtarciem, przecięciami itp.), [4]
- rękawice chroniące przed czynnikami gorącymi (w zależności od zakresu przeznaczenia oraz zapewnianego poziomu ochrony wyrażonego poprzez poziomy skuteczności), [7, 8]
- rękawice ochronne stosowane przy grillowaniu [7, 8]
- rękawice i obuwie zapobiegające gromadzeniu się ładunków elektrostatycznych przeznaczone do stosowania w strefach zagrożenia wybuchem [4]
- rękawice i obuwie chroniące przed skutkami działania niskiej temperatury, której skutki są porównywalne z oddziaływaniem powietrza o temperaturze do -50 °C [1, 2]
- obuwie bezpieczne (zgodnie z definicją według normy zharmonizowanej EN ISO 20345), [9]
- obuwie ochronne (zgodnie z definicją według EN ISO 20346), [10]
- obuwie zawodowe (zgodnie z definicją według EN ISO 20347), [11]
- obuwie odporne chemicznie (zgodnie z definicją według EN 13832-1 [12], spełniające wymagania określone w normie EN 13832-2 [13])
- sprzęt i/lub dodatkowe wyposażenie, które zostało zaprojektowane i wykonane w celu zapewnienia ochrony nóg i/lub stóp oraz zabezpieczające przed poślizgiem [4].

Należy podkreślić, że obuwie zawodowe, czyli – zgodnie z definicją z EN ISO 20347:2012, obuwie o właściwościach ochronnych, przeznaczone do ochrony przed urazami, które mogłyby wystąpić podczas wypadków – jest obuwem, które powinno być klasyfikowane do kategorii II ŚOI [11]. Jest to jedna z podstawowych wątpliwości wyrażanych przez niektórych producentów i użytkowników obuwia do użytku zawodowego. Zdarza się, że producenci powołują się na spełnienie wymagań EN ISO 20347 w odniesieniu do produkowanego przez siebie obuwia, a jednocześnie klasyfikują je jako środek ochrony indywidualnej kategorii I lub nawet jako obuwie robocze. W obydwu przypadkach takie podejście jest niewłaściwe.

Dużo kontrowersji wzbudza kategoryzacja rękawic przeznaczonych do ochrony przed czynnikami termicznymi, takimi jak gorąco i/lub ogień. W praktyce na rynku ŚOI można znaleźć rękawice o podobnym przeznaczeniu, które przez niektórych producentów są zaliczane do kategorii II, a przez innych – do III. Podczas dyskusji na spotkaniach jednostek notyfikowanych UE z zakresu odzieży ochronnej i rękawic (grupa pionowa VG-5) zostały przyjęte wytyczne dotyczące kategoryzacji rękawic chroniących przed czynnikami gorącymi na podstawie właściwości ochronnych deklarowanych przez producenta oraz znajdujących potwierdzenie w EN 407 [14]. Wytyczne te są dostępne na stronie internetowej Komisji Europejskiej² i zostały szerzej omówione we wcześniejszej publikacji w „Bezpieczeństwie Pracy” [3]. Jedno z częstych pytań dotyczy kategoryzacji rękawic przeznaczonych do ochrony rąk przed oparzeniem przy kontakcie z przedmiotami i powierzchniami o temperaturze równej 100 °C. Zgodnie z wytycznymi KE rękawice te należy klasyfikować do kategorii II środków ochrony indywidualnej [7, 8].

Innym kontrowersyjnym przykładem są rękawice medyczne. Obecnie, zgodnie z dokumentem KE z 21 sierpnia 2009 r. [15], rękawice medyczne, przeznaczone nie tylko do ochrony pacjenta przed zagrożeniami ze strony personelu medycznego, ale również do ochrony użytkownika rękawic przed zagrożeniami (np. biologicznymi, mechanicznymi)

powinny spełniać podstawowe wymagania bezpieczeństwa i ochrony zdrowia zawarte w dyrektywie 89/686/EWG i są tym samym środkami ochrony indywidualnej. Rękawice medyczne stosowane jedynie w celu ochrony pacjenta przed zagrożeniami, niepełniące żadnych funkcji ochronnych wobec użytkownika rękawic, nie są traktowane jako ŚOI. Jeśli rękawice medyczne są przeznaczone do ochrony użytkownika przed zagrożeniami biologicznymi i chemikaliami lub tylko do ochrony przed chemikaliami, powinny być zaliczane do środków ochrony indywidualnej kategorii III. Natomiast, jeśli rękawice medyczne przeznaczone są do ochrony użytkownika tylko przed czynnikami biologicznymi, zalicza się je do środków ochrony indywidualnej kategorii II.

Przykłady rękawic i obuwia należących do kategorii III

Do środków ochrony indywidualnej kategorii III należą [1, 2, 4]:

- rękawice i obuwie elektroizolacyjne
- rękawice i obuwie dla strażaków
- rękawice i obuwie do użytku w środowisku o niskiej temperaturze, którego skutki są porównywalne do oddziaływania powietrza o temperaturze -50 °C lub niższej
- rękawice chroniące przed czynnikami gorącymi (w zależności od zakresu przeznaczenia oraz zapewnianego poziomu ochrony wyrażonego poprzez poziomy skuteczności), [7, 8]
- rękawice chroniące przed chemikaliami
- rękawice medyczne przeznaczone do ochrony użytkownika przed zagrożeniami chemicznymi (oraz ewentualnie innymi jak: czynniki biologiczne czy mechaniczne)
- obuwie dla odlewników
- obuwie o zwiększonej odporności chemicznej (zgodnie z definicją według EN 13832-1 [12], spełniające wymagania określone w EN 13832-3 [16]).

Kolejny przykład kategoryzacji rękawic, która przysparza producentom i użytkownikom wielu wątpliwości, dotyczy wyrobów przeznaczonych do ochrony rąk przed chemikaliami. Do niedawna rozróżniano rękawice chroniące przed chemikaliami, zaliczane w niektórych sytuacjach do kategorii II, a w innych do III, co wynikało z zapisów w *Recommendation for Use* nr CNB/P/00.033 [17]. Na spotkaniu grupy pionowej VG-5 w maju 2013 r. przedstawiono decyzję KE, dotyczącą wycofania tych rekomendacji. W związku z tym obecnie rekomenduje się klasyfikowanie do kategorii III wszystkich typów rękawic chroniących przed chemikaliami (z wyłączeniem tych, które zaliczane są do kategorii I). Przywołany dokument (CNB/P/00.033) [17] jest wciąż dostępny na stronie internetowej KE, co prawdopodobnie wynika z braku bieżącej aktualizacji *Recommendation for Use* (najnowsza wersja *on-line* tych dokumentów to stan na sierpień 2012 r.).

O ile w przypadku rękawic chroniących przed chemikaliami Komisja Europejska podjęła decyzję o wycofaniu *Recommendation for Use* nr CNB/P/00.033 [17] i tym samym kwalifikowaniu tej grupy rękawic zawsze do kategorii III (oczywiście z wyjątkiem tych, które należą do kategorii I), o tyle w przypadku obuwia o podobnym przeznaczeniu obowiązuje rozgraniczenie na obuwie chroniące przed chemikaliami zaliczane do kategorii II lub III. Kwestie te były dyskutowane podczas spotkania jednostek notyfikowanych UE w zakresie środków ochrony stóp i nóg (grupa pionowa VG-10). W wyniku dyskusji przyjęto rekomendację, żeby wymienione wcześniej obuwie odporne chemicznie (czyli zgodnie z definicją podaną w EN 13832-1 [12] – obuwie stosowane w celu odizolowania stóp lub stóp i nóg od kontaktu z rozpylonym czynnikiem chemicznym) było zaliczane do środków ochrony indywidualnej kategorii II. Natomiast obuwie o zwiększonej odporności chemicznej, czyli stosowane w celu odizolowania stóp lub stóp i nóg od bezpośredniego kontaktu z czynnikiem chemicznym jest zaliczane do kategorii III ŚOI. Niestety na stronie internetowej KE nie są dostępne zapisy z tych uzgodnień.

Podsumowanie

Podsumowując zagadnienia dotyczące kategoryzacji należy jeszcze raz podkreślić, że punktem wyjścia do ustalenia przynależności danego typu rękawic czy obuwia do jednej z trzech kategorii ŚOI na podstawie dyrektywy 89/686/EWG, czy też stwierdzenia, że rękawica czy obuwie nie są środkami ochrony indywidualnej w myśl postanowień tego dokumentu, jest przeznaczenie i funkcja danego wyrobu według jego producenta. Dopiero wówczas, gdy jasno określone jest przeznaczenie wyrobu, a co się z tym wiąże, również jego właściwości ochronne, możliwe jest klasyfikowanie wyrobu do odpowiedniej kategorii, co realizuje producent ŚOI. Wskazówki i wytyczne dotyczące prawidłowego kategoryzowania środków ochrony indywidualnej znajdują się w dyrektywie 89/686/EWG, w przewodniku opracowanym przez Komisję Europejską oraz w dokumentach *Recommendation for Use*.

Warto jeszcze dodać, że w wielu przypadkach rękawice czy obuwie zapewniają, zgodnie z deklarowanym przez producenta przeznaczeniem, wielofunkcyjną ochronę przed różnymi zagrożeniami. Zdarza się zatem, że część właściwości ochronnych wyrobu wpisuje się w zakres jednej kategorii ŚOI, a kolejne – w zakres innej. W takich przypadkach należy przyjmować przynależność wyrobu do wyższej kategorii [18].

Inna sytuacja, która również może mieć miejsce, to stosowanie rękawic czy obuwia w tzw. środowiskach czystych, czyli w pomieszczeniach, w których ważne jest zapewnienie odpowiednich wymogów z uwagi

na produkowany wyrób. Jeśli stosowane rękawice i obuwie nie pełnią żadnych funkcji ochronnych wobec pracownika, który je użytkuje, a jedynie stosowane są w celu ochrony produktu, wówczas nie są one zaliczane do środków ochrony indywidualnej i nie podlegają wymaganiom dyrektywy 89/686/EWG. Są zatem zaliczane do tzw. kategorii 0.

BIBLIOGRAFIA

- [1] Dyrektywa Rady nr 89/686/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do wyposażenia ochrony osobistej. Dz.Urz. WE L 399 z 30.12.1989 z późn. zm.
- [2] Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej. Dz.U. z 2005 r., Nr 259, poz. 2173
- [3] Drygała-Puto M., Stefko A. *Procedury oceny zgodności ŚOI a obowiązki podmiotów gospodarczych wprowadzających wyroby na rynek (I)*, „Bezpieczeństwo Pracy. Nauka i Praktyka” 2014, 513, 6.15-19
- [4] PPE Guidelines. Guidelines on the application of Council Directive 89/686/EEC of 21 December 1989 on the approximation of the laws of the Member States relating to personal protective equipment (Version of 12 April 2010)
- [5] Stefko A. *Problemy z interpretacją definicji i kategoryzacji obuwia jako środka ochrony indywidualnej w świetle dyrektywy 89/686/EWG w: Obuwie: Projektowanie i technologie wytwarzania* red. Przyjemská L., Rajchel-Chyla B., Alvarez J. Wyd. Instytutu Przemysłu Skórzanego, Kraków 2014
- [6] Horizontal Recommendation for Use, Sheet No. CNB/P/00.120
- [7] Vertical Recommendation for Use Sheets, VG-5, Gloves
- [8] Vertical Recommendation for Use Sheets, VG-5, Gloves. Annex to question “categorization”: category III (underlined)
- [9] EN ISO 20345:2011 (PN-EN ISO 20345:2012) Środki ochrony indywidualnej. Obuwie bezpieczne
- [10] EN ISO 20346:2004 (PN-EN ISO 20346:2007) Środki ochrony indywidualnej. Obuwie ochronne
- [11] EN ISO 20347:2012 (PN-EN ISO 20347:2012) Środki ochrony indywidualnej. Obuwie zawodowe
- [12] EN 13832-1:2006 (PN-EN 13832-1:2007) Obuwie chroniące przed chemikaliami. Część 1: Terminologia i metody badań
- [13] EN 13832-2:2006 (PN-EN 13832-2:2007) Obuwie chroniące przed chemikaliami. Część 2: Wymagania dotyczące obuwia odpornego na chemikalia w warunkach laboratoryjnych
- [14] EN 407:2004 (PN-EN 407:2007) Rękawice chroniące przed zagrożeniami termicznymi (gorąco i/lub ogień)
- [15] Interpretative document of the Commission's Services. Interpretation of the relation between the revised directive 93/42/EEC concerning medical devices and directive 89/686/EEC on personal protective equipment. ENTR/F/3/PBE/pdw D(2009)27251, Brussels, 21 August 2009
- [16] EN 13832-3:2006 (PN-EN 13832-3:2007) Obuwie chroniące przed chemikaliami. Część 3: Wymagania dotyczące obuwia o zwiększonej odporności na chemikalia w warunkach laboratoryjnych
- [17] Horizontal Recommendation for Use Sheet No. CNB/P/00.033
- [18] Horizontal Recommendation for Use Sheet No. CNB/P/00.118

Publikacja opracowana na podstawie wyników I etapu programu wieloletniego pn. „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy”, sfinansowanego w latach 2008-2010 w zakresie zadań służb państwowych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Koordynator programu: Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy.